

МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ

м. Київ

“ 5” квітня 2019 року

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ (далі – “СБ України”), в особі Голови СБ України Грицака Василя Сергійовича, який діє на підставі Закону України “Про Службу безпеки України”, з однієї сторони, та

ПРЕДСТАВНИЦТВО ФРІДОМ ХАУС, ІНК. В УКРАЇНІ, в особі Метью Бенджаміна Шаафа, який діє на підставі Довіреності від 16 жовтня 2015 року,

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ З ПРАВ ЛЮДИНИ”, в особі Крикличенка Богдана Володимировича, який діє на підставі Статуту,

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “ЕКСПЕРТНИЙ ЦЕНТР З ПРАВ ЛЮДИНИ”, в особі Белоусова Юрія Леонідовича, який діє на підставі Статуту,

БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ “БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД “ВОСТОК-SOS”, в особі Васильєва Євгенія Анатолійовича, який діє на підставі Статуту (далі – “НГО”), з іншої сторони (далі разом іменовані “Сторони” та окремо – “Сторона”),

керуючись Загальною декларацією прав людини, Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, іншими міжнародними договорами у сфері захисту прав людини, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, рекомендаціями Парламентської Асамблеї Ради Європи 1402 (1999) та 1713 (2005), Конституцією України, Законами України “Про національну безпеку України”, “Про Службу безпеки України”, іншими нормативно-правовими актами, спрямованими на реалізацію та захист конституційних прав і свобод людини і громадянина,

беручи до уваги положення Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом Президента України від 25 серпня 2015 року № 501,

виходячи із загального розуміння необхідності забезпечення гарантій захисту конституційних прав, свобод та законних інтересів громадян,

визнаючи, що людина, її життя і здоров’я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю,

прагнучи забезпечити максимальну прозорість діяльності органів державної влади та участь представників громадянського суспільства у їхній діяльності, враховуючи необхідність встановлення та підтримки сталих взаємовідносин з цього приводу,

уклали Меморандум про співпрацю на засадах об’єднання зусиль та можливостей Сторін і домовилися про таке:

1. Мета, предмет Меморандуму та принципи співпраці

1.1. Метою цього Меморандуму є консолідація зусиль Сторін задля забезпечення ефективного попередження, виявлення та припинення порушень

прав і свобод людини у сфері діяльності СБ України шляхом налагодження дієвого демократичного цивільного контролю.

1.2. Предметом цього Меморандуму є координація зусиль і спільна діяльність Сторін задля досягнення мети Меморандуму, що здійснюється у форматі підготовки та реалізації спільних заходів і проектів.

1.3. Основними принципами співпраці Сторін в рамках цього Меморандуму є: довіра, законність, результативність, прозорість, взаємоповага, добровільність, відповідальність, толерантність, конструктивність, рівноправна участь усіх Сторін.

2. Напрями співпраці

2.1. Для досягнення мети цього Меморандуму Сторони домовляються про здійснення із дотриманням вимог чинного законодавства співпраці за такими напрямами:

2.1.1. Моніторинг в рамках демократичного цивільного контролю стану забезпечення прав і свобод людини в діяльності СБ України, виявлення причин порушень прав і свобод людини у цій сфері, їх наслідків.

2.1.2. Моніторинг чинних офіційно опублікованих нормативно-правових актів, які регламентують діяльність СБ України та зачіпають права, свободи й законні інтереси людини і громадянина, опрацювання в рамках взаємодії СБ України з громадськістю проектів таких актів, підготовка пропозицій щодо вдосконалення згаданих актів (проектів), у т.ч. з урахуванням досвіду європейських держав.

2.1.3. Підготовка пропозицій з метою удосконалення законодавства та практики у сфері організації та забезпечення демократичного цивільного контролю за діяльністю СБ України та наближення до міжнародних стандартів.

2.1.4. Моніторинг діяльності громадських рад при СБ України та її регіональних органах (із дотриманням встановленого порядку діяльності згаданих рад).

2.1.5. Проведення спільних конференцій, семінарів, круглих столів, зустрічей та інших заходів, спрямованих на підвищення рівня обізнаності співробітників СБ України, членів громадських рад та представників громадських об'єднань з питань забезпечення прав та свобод людини в діяльності органів безпеки, з'ясування та вирішення конкретних проблемних питань у цій сфері, а також з питань особливостей організації та забезпечення демократичного цивільного контролю за діяльністю СБ України.

2.1.6. Розроблення та реалізація спільних проектів та/або програм, спрямованих на посилення гарантій дотримання прав і свобод людини в діяльності СБ України.

2.1.7. Обмін інформацією, необхідною для недопущення, виявлення і припинення порушень прав людини.

2.1.8. Інші заздалегідь узгоджені напрями співпраці.

3. Організація співпраці

3.1. З метою реалізації цього Меморандуму Сторони в межах наявних ресурсів:

3.1.1. Визначають контактних осіб для забезпечення сталої комунікації між Сторонами;

3.1.2. Проводять регулярні зустрічі (за можливості – не рідше одного разу на квартал) та консультації з метою обговорення питань щодо реалізації Меморандуму, обміну необхідною інформацією, розробки відповідних пропозицій.

3.1.3. Розробляють і затверджують плани спільних заходів (у разі необхідності).

3.1.4. Реалізують інші форми співпраці, що попередньо узгоджені Сторонами.

3.2. З метою забезпечення ефективної взаємодії між Сторонами буде створено Робочу групу, склад якої формуватиметься з представників Центрального управління СБ України і регіональних органів СБ України з одного боку та представників НГО з іншого. Склад Робочої групи визначається додатком до цього Меморандуму, який є його невід'ємною частиною.

3.3. Сторони співпрацюють на рівні Центрального управління СБ України та регіональних органів СБ України через заздалегідь визначених контактних осіб.

Сторона, яка ініціює зустріч, повідомляє про свій намір іншу Сторону через відповідних контактних осіб не пізніше ніж за 10 робочих днів до очікуваної дати проведення такої зустрічі. Сторона через відповідних контактних осіб завчасно дає свою відповідь щодо готовності (неготовності) провести таку зустріч.

У разі нагальної потреби за згодою Сторін зустріч може бути проведена невідкладно.

4. Права та обов'язки Сторін

4.1. Представники НГО мають право:

4.1.1. Ознайомлюватися в установленому законодавством порядку із документами, які регламентують порядок здійснення демократичного цивільного контролю за діяльністю СБ України, стосуються інших питань, пов'язаних із реалізацією цього Меморандуму, за винятком документів, які містять інформацію з обмеженим доступом.

4.1.2. Із дотриманням встановленого порядку діяльності громадських рад при СБ України та її регіональних органах:

проводити моніторинг діяльності цих громадських рад;

бути присутніми під час засідання громадських рад з метою моніторингу організації та забезпечення демократичного цивільного контролю за діяльністю СБ України.

4.1.3. Вносити пропозиції керівництву СБ України та її регіональних

органів щодо вдосконалення системи організації та забезпечення демократичного цивільного контролю за діяльністю СБ України і приведення цієї системи у відповідність до сучасних національних та міжнародних стандартів.

4.1.4. Проводити тренінги для співробітників СБ України, членів громадських рад та представників громадськості з питань організації та забезпечення демократичного цивільного громадського контролю за діяльністю СБ України.

4.1.5. Повідомляти керівництво СБ України (чи відповідного регіонального органу СБ України) про порушення прав людини для організації ефективного реагування.

4.2. Повідомлення про порушення прав людини надається (надсилається) до Служби безпеки України (регіонального органу СБ України) в установленому законодавством порядку з одночасним інформуванням про це визначеної від СБ України (регіонального органу СБ України) контактної особи.

Отримане повідомлення опрацьовується СБ України (регіональним органом СБ України) протягом встановленого законодавством строку.

В ході або за результатами опрацювання повідомлення за домовленістю Сторін може бути проведено зустріч з метою обговорення відповідної інформації про порушення прав людини, вироблення шляхів вирішення можливих проблемних питань.

4.3. Сторони зобов'язуються забезпечувати відповідно до вимог законодавства України захист будь-якої конфіденційної інформації (в т.ч. про фізичних осіб), що стала їм відома у зв'язку з реалізацією цього Меморандуму.

4.4. Реалізація цього Меморандуму не передбачає між Сторонами фінансових та матеріальних зобов'язань, крім зобов'язання, визначеного у пункті 4.3 цього розділу.

5. Співробітництво з іншими суб'єктами

5.1. Для досягнення мети цього Меморандуму Сторони можуть за взаємною згодою запрошувати до співробітництва в рамках узгоджених напрямів діяльності інші установи та організації незалежно від форм власності, фізичних осіб, а також створювати з ними тимчасові робочі групи.

6. Прикінцеві положення

6.1. Цей Меморандум укладений на невизначений строк та набуває чинності з моменту його підписання Сторонами.

6.2. Будь-яка із Сторін може припинити дію цього Меморандуму шляхом направлення письмового повідомлення іншій Стороні про свій намір припинити його дію. У такому разі Меморандум припиняє дію через один місяць з дати отримання іншою Стороною такого письмового повідомлення.

6.3. У разі припинення дії цього Меморандуму заходи, які було розпочато на його підставі і не завершено протягом строку його дії, продовжуються і завершуються згідно з умовами, що були раніше погоджені Сторонами, за

винятком випадків, коли завершити ці заходи неможливо.

6.4. Будь-які зміни чи доповнення до цього Меморандуму вносяться за письмовою згодою Сторін і стають його невід'ємною частиною.

6.5. Будь-які спірні питання щодо тлумачення або застосування положень цього Меморандуму вирішуються Сторонами шляхом проведення консультацій та досягнення взаємної згоди.

Цей Меморандум підписано у 5 (п'яти) примірниках українською мовою (по одному примірнику кожній зі Сторін), кожен із яких має однакову юридичну силу.

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

01601, Україна, м. Київ, вул.
Володимирська, 33

Голова В. Грицак

**ПРЕДСТАВНИЦТВО ФРІДОМ
ХАУС, ІНК. В УКРАЇНІ**

01601, Україна, м. Київ, вул. Богдана
Хмельницького, 55

 Шаф Метью
Бенджамін

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
“УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ З
ПРАВ ЛЮДИНИ”**

03087, Україна, м. Київ,
Солом'янський район, вул. Івана
Світличного, буд. 8, кв. 8

 Б. Крикличенко

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
“ЕКСПЕРТНИЙ ЦЕНТР З ПРАВ
ЛЮДИНИ”**

02100, м. Київ, Дніпровський район,
бульвар Верховної Ради, буд. 12-А,
кв. 54

 Ю. Белоусов

**БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
“БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД
“ВОСТОК-SOS”**

02206, м. Київ, Дарницький бульвар,
буд. 4А, кв. 23

 Є. Васильєв

ДОДАТОК ДО МЕМОРАНДУМУ ПРО СПІВПРАЦЮ

Склад Робочої групи

зі співпраці у сфері демократичного цивільного контролю

Від Служби безпеки України:

1) від Центрального управління СБ України:

заступник Голови СБ України;

заступник керівника Штабу Антитерористичного центру при СБУ;

співробітник Центру міжнародного співробітництва СБУ (контактна особа);

2) від Головного управління СБУ в Донецькій та Луганській областях – помічник начальника Головного управління (контактна особа);

3) від Управління СБУ у Дніпропетровській області – перший заступник начальника Управління (контактна особа);

4) від Управління СБУ у Львівській області – помічник начальника Управління – начальник юридичного сектору (контактна особа);

5) від Управління СБУ в Херсонській області – заступник начальника Управління (контактна особа).

Від Центрального управління СБ України (регіонального органу СБ України) до складу Робочої групи за рішенням заступника Голови СБ України (начальника або заступника (першого заступника) начальника регіонального органу СБ України) можуть бути включені також інші співробітники СБ України (регіонального органу СБ України).

Від представництва Фрідом Хаус, Інк. в Україні:

Шааф Метью Бенджамін, Бриних Ярополк.

Від громадської організації “Український інститут з прав людини”:

Крикливенко Богдан, Смірнова Олена, Кавецька Леся.

Від громадської організації “Експертний центр з прав людини”:

Белоусов Юрій, Боднар Олег, Чупров Віктор, Куценко Володимир (координатор в Херсонській області), Гаталяк Тарас (координатор у Львівській

області), Крупій Оксана (координатор в Дніпропетровській області)

Від благодійної організації “Благодійний фонд “Восток-SOS”:

Дворецька Олександра, Черногор Станіслав (координатор в Донецькій області), Васильєв Євген (координатор в Луганській області).

Примітка. Про телефонні номери, інші способи зв'язку з контактними особами, а також про зміни у способах зв'язку Сторони повідомляють одна одну в робочому порядку.

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
01601, Україна, м. Київ, вул.
Володимирська, 33

Голова **В. Грицак**

**ПРЕДСТАВНИЦТВО ФРІДОМ ХАУС,
ІНК. В УКРАЇНІ**

01601, Україна, м. Київ, вул. Богдана
Хмельницького, 55

 **Шааф Метью
Бенджамін**

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
“УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ З ПРАВ
ЛЮДИНИ”**

03087, Україна, м. Київ, Солом'янський
район, вул. Івана Світличного, буд. 8,
кв. 8

 Б. Крикличенко

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
“ЕКСПЕРТНИЙ ЦЕНТР З ПРАВ
ЛЮДИНИ”**

02100, м. Київ, Дніпровський район,
бульвар Верховної Ради, буд. 12-А, кв. 54

 Ю. Белоусов

**БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
“БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД
“ВОСТОК-SOS”**

02206, м. Київ, Дарницький бульвар,
буд. 4А, кв. 23

 Є. Васильєв